

Droge lucht of nare geurtjes zijn verleden tijd
Luchtbevochtiger en reiniger van Stadler Form

**Van 319,-
249,-**

[Bekijk nu](#)

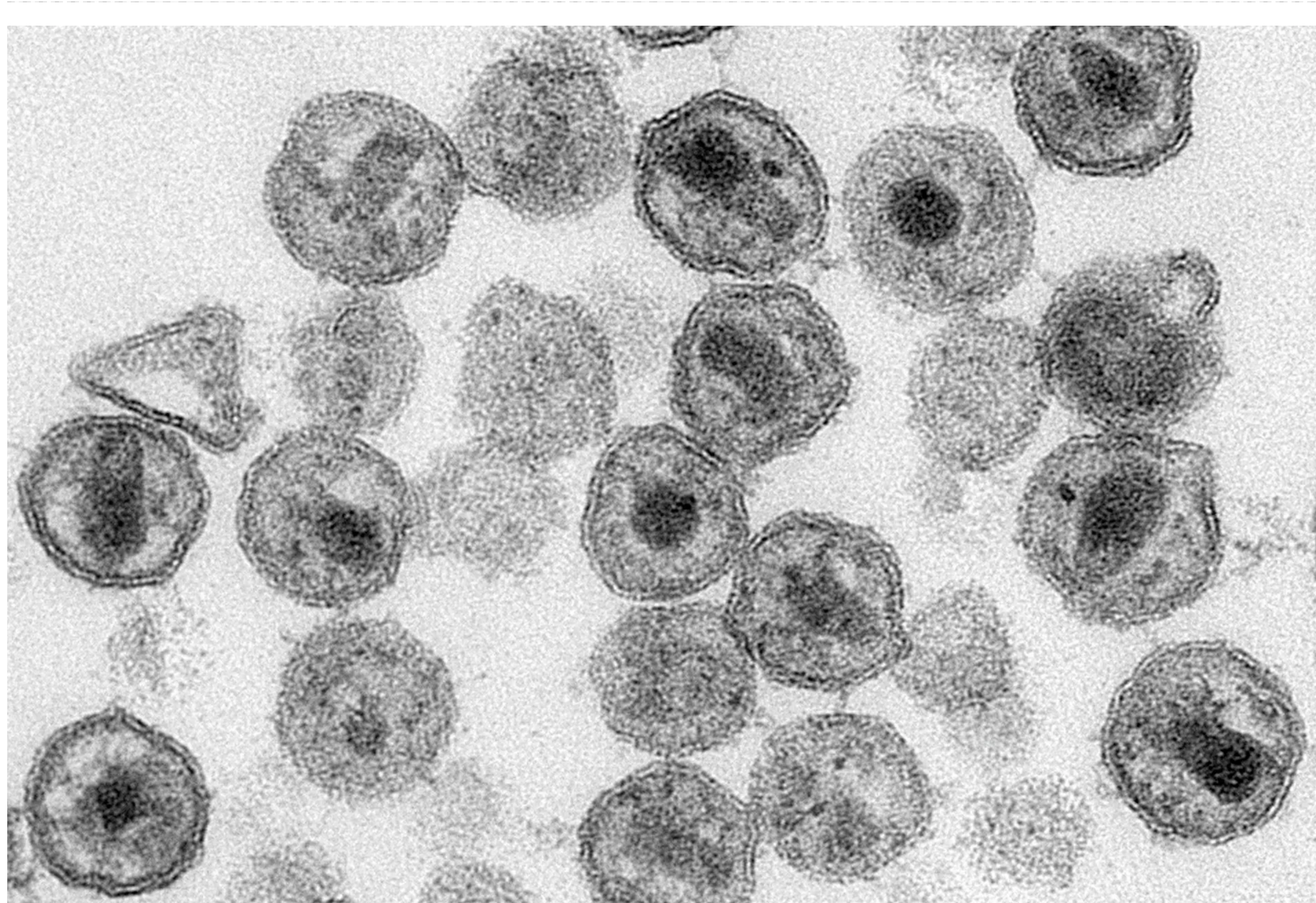
nrcwebwinkel

Luister naar
06:50

Gevaarlijker variant van hiv ontdekt in Nederland

Infectieziekte In Nederland ontstond een besmettelijkere én schadelijkere variant van hiv. Snel behandelen na een positieve test is belangrijk.

Niki Korteweg | 3 februari 2022 | Leestijd 3 minuten

Deeltjes van het human immunodeficiency virus (hiv) gezien door een elektronenmicroscop. Maureen Metcalfe, Tom Hodge/CDC via AP

Een nieuw ontdekte variant van hiv, het virus dat de ziekte aids kan veroorzaken, kan mensen sneller ziek maken en zich ook sneller verspreiden. Hij is ontdekt bij 109 mensen, voornamelijk uit Nederland. De ontdekking van deze schadelijker variant bevestigt wat onderzoekers al jaren vreesden. Genetische veranderingen in het virus kunnen ertoe leiden dat het besmettelijker én schadelijker wordt. Een team van internationale onderzoekers onder leiding van epidemioloog Christophe Fraser van de Universiteit van Oxford publiceerde de bevindingen [donderdag](#) in het wetenschappelijke tijdschrift *Science*.

Het gaat om een variant van het in westerse landen dominante subtype B van het virus. De schadelijker variant, die VB is gedoopt (virulent subtype B), ontstond rond 1990, verspreidde zich sneller dan andere varianten tot rond 2010, en sindsdien nam die verspreiding weer af.

Grote hoogte

De onderzoekers speurden in [een Europese database](#) met 25 jaar aan medische gegevens van zo'n 3.000 mensen met hiv, inclusief de genetische codes van het virus dat zij bij zich dragen. Daarin ontdekten ze 17 dragers met een ongebruikelijke virusvariant, die een opmerkelijk hoog aantal virusdeeltjes in hun bloed hadden in de eerste twee jaar nadat ze positief waren getest. Vijftien van hen kwamen uit Nederland. In een databank met gegevens van ruim 6.600 Nederlandse hiv-patiënten uit het zogeheten [Athena cohort](#), vonden de onderzoekers vervolgens nog 92 anderen met deze variant.

Na een besmetting met hiv neemt de hoeveelheid virusdeeltjes in het bloed bij onbehandelde mensen eerst toe tot grote hoogte, en zakt daarna tot een stabiel niveau tijdens een klachtenvrije periode van soms tien jaar of langer. Dat 'instelniveau' varieert per persoon. Hoe hoger het is, hoe meer virusdeeltjes er zijn, en hoe sneller de drager zonder behandeling aids zal ontwikkelen.

Het virus verzwakt het immuunsysteem door witte bloedcellen te vernietigen, voornamelijk T-cellen van het CD4-type. Infecties die het lichaam normaal gesproken makkelijk zou opruimen, kunnen dan toeslaan. Als het aantal CD4-cellen per microliter bloed onder de 350 zakt, is een kritische grens bereikt en is het risico op ernstige ziektes heel hoog.

Ziekmakender

Bij de (toen nog onbehandelde) dragers van de nieuwe VB-variant was het instelniveau 3,5 tot 5,5 keer hoger dan dat van ruim 6.600 mensen met andere type B hiv-varianten. De afbraak van CD4-cellen ging bij hen twee keer sneller. Daarmee is het risico om snel aids te ontwikkelen na een besmetting met deze variant ook hoger. Vanaf de dag van de diagnose zou het bij hen zonder behandeling maar 9 maanden duren voor het kritieke CD4-celniveau bereikt was, berekendende de onderzoekers. Bij mensen met andere hiv-varianten is dat gemiddeld 36 maanden.

Door welke genetische eigenschappen de VB-variant ziekmakender is, moet nader onderzoek uitwijzen.

De bevindingen onderstrepen het belang van de richtlijn van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) om iemand die positief test op hiv zo snel mogelijk te behandelen met een cocktail van virusremmers. Tot 2015 werd daarmee nog wel gewacht, omdat het jarenlang kan duren voordat hiv de gezondheid van de drager aantast.

Het ontstaan van de nieuwe variant komt niet doordat in Nederland mensen met hiv behandeld wordt met virusremmers, en het virus daaraan is ontsnapt, schrijven de onderzoekers. Hij is juist opgekomen *ondanks* de wijdverbreide behandeling. „De variant is niet recentelijk opgedoken, maar ontstaan rond 1990”, zegt Peter Reiss, internist aan het Amsterdam UMC en een van de auteurs van de studie. „We hebben pas sinds 1996 de effectieve combinatietherapie met drie virusremmers. Aanvankelijk kregen alleen mensen met lage CD4-aantallen die. Dat is gaandeweg verschoven naar vroeger behandelen, ongeacht het aantal CD4-cellen.”

Bloed

De VB-variant reageert even goed op bestaande behandeling als andere varianten. De verspreiding neemt sinds 2010 weer af. „Behandeling voorkomt niet alleen dat het virus kan muteren tot een ziekmakender variant, maar ook dat het wordt doorgegeven”, aldus Reiss.

Voor mensen met hiv in landen met goede hiv-zorg heeft deze ontdekking geen invloed op de behandeling, benadrukt Reiss. „Maar in landen waar minder toegang is tot testen en behandelen kan hij wel een probleem vormen. Voor de besmette mensen zelf, omdat die eerder ziek zullen worden, en voor de verspreiding. Door de hogere concentratie virusdeeltjes in het bloed kan diegene het sneller verspreiden. Die ongelijkheid speelt bij hiv en aids al sinds jaar en dag.” De variant is nog niet gezien in andere landen, omdat maar weinig landen genetisch onderzoek doen naar rondgaande hiv-stammen.

De bevindingen zijn ook relevant voor de coronapandemie, schrijft de Amerikaanse evolutionair bioloog Joel Wertheim in [een begeleidend commentaar](#) in *Science*. Net als de hiv-pandemie laat die zien dat virussen zich kunnen en zullen ontwikkelen tot ziekmakender varianten als de natuurlijke selectie dat begunstigt. „Hoewel het zeker mogelijk is dat SARS-CoV-2 zal ontwikkelen tot een mildere infectie, zoals andere verkoudheidsvirussen, is deze uitkomst verre van voorbestemd.”

HIV IN NEDERLAND

Er zijn 24.000 mensen met hiv in Nederland, schat [Stichting Hiv Monitoring](#). Daarvan krijgen 21.155 mensen medische zorg, onder wie 152 kinderen en bijna 4.000 vrouwen. Bij 95 procent van de mensen onder behandeling is het virus succesvol onderdrukt. Dat betekent dat het niet meer kan worden overgedragen.

In 2020 kregen 411 mensen een nieuwe hiv-diagnose. Dit aantal neemt al jaren steeds verder af. Naar schatting weten 1.640 mensen in Nederland nog niet dat ze besmet zijn met hiv.

De meeste nieuwe hiv-diagnoses wordt gevonden bij mannen die seks hebben met mannen.

Wereldwijd zijn 38 miljoen mensen besmet met hiv. Er zijn in totaal 33 miljoen mensen aan gestorven.

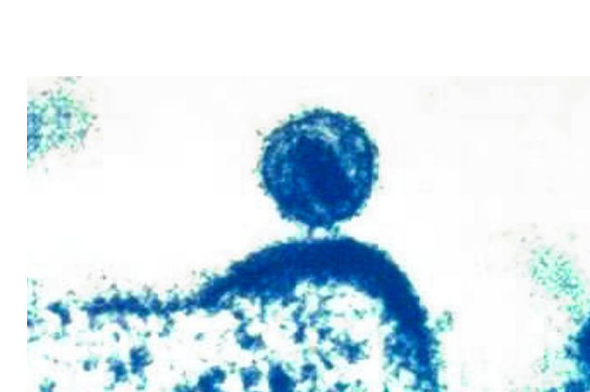
Nieuwsbrief NRC Wetenschap

Op de hoogte van kleine ontdekkingen, wilde theorieën, onverwachte inzichten en alles daar tussenin

Leeslijst | Artikel delen | Mail de redactie | Volgonderwerpen

Luister naar
De voorgelezen artikelen van NRC.

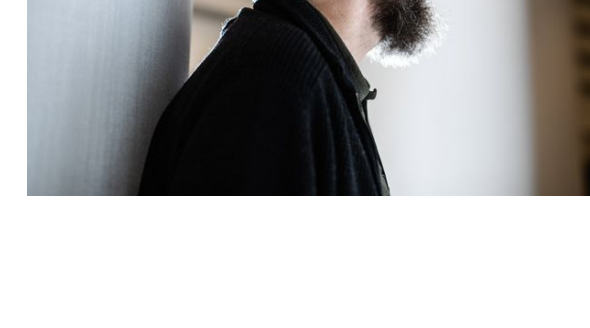
Lees ook deze artikelen

-

INFECTIEZIEKTE
Vrouw geneest van hiv dankzij stamcellen uit navelstreng
 Een Amerikaanse vrouw is genezen van hiv met stamcellen uit navelstrengbloed. Deze experimentele behandeling is alleen geschikt voor hiv-dragers met bloedkanker.
 16 FEBRUARI 2022
-

1932-2022
Frans viroloog die aidsvirus ontdekte overleden
 De Franse viroloog Luc Montagnier ontdekte samen met zijn collega Françoise Barré-Sinoussi het virus dat aids veroorzaakt en kreeg daarvoor in 2008 de Nobelprijs voor...
 10 FEBRUARI 2022
-

EXPERIMENT
Een snuif coronavirus als wetenschappelijk experiment
 Midden in de pandemie werd een groep proefpersonen opzettelijk besmet met een coronastam die nu niet meer rondgaat.
 11 FEBRUARI 2022
-

VIRUSONTWIKKELING
Coronavirus heeft veel mutatiekansen in hiv-patiënt
 Mogelijk geeft nieuw onderzoek antwoord op de vraag hoe de Omikron-variant kon ontstaan.
 19 JANUARI 2022
-

DE DÜSSELDORF PATIENT
Hij is de derde mens ter wereld die genas van hiv
 Marc, een Duitser van 52, is de derde persoon ter wereld die genas van hiv. Voor het eerst vertelt hij erover.
 10 DECEMBER 2021

Advertentie

Leer investeren in startups
6-delige online cursus van succesvolle investeerders

**Van 349,-
299,-**

[Bekijk nu](#)

nrcwebwinkel